

Τώρα είναι η ώρα!

του Γεωργίου Μαντάνη, Καθηγητή ΤΕΙ Λάρισας

Το προσχέδιο νόμου για την ανώτατη εκπαίδευση, που πρόσφατα κατατέθηκε στην ελληνική Βουλή, αποτελεί μια σοβαρή, πολύ τολμηρή και ριζοσπαστική προσπάθεια για να μπει μια σειρά, μια τάξη στα ελληνικά ΑΕΙ. Δυστυχώς, ο ν. 1268/82 κατέστησε τα πανεπιστήμια (και τα ΤΕΙ επίσης) ιδρύματα αναξιοκρατίας, αδιαφάνειας, διαφθοράς, νεποτισμού και «άναρχου κομματισμού» και τα οποία σήμερα, 30 χρόνια μετά, έχουν αποτύχει πλήρως. Ελάχιστες είναι σήμερα οι *νησίδες αριστείας* στα ΑΕΙ μας...

Οι αντιδράσεις των πρυτάνεων και των συνδικαλιστών επιδιώκουν ουσιαστικά τη μη αλλαγή της παρούσας κατάστασης. Είναι επιφάσεις διαμαρτυρίας, τα δε «επιχειρήματα» και η «δηλούμενη ανυπακοή» τους είναι απολύτως απαξιωτικές για τον ακαδημαϊκό χώρο της χώρας. Είναι όμως και φωνές που εκφράζουν τη μειοψηφία των μελών ΔΕΠ/ΕΠ στα ιδρύματα. Η πλειοψηφία του διδακτικού προσωπικού στην ανώτατη εκπαίδευση σήμερα, με θλιβερό τρόπο, έχει συνειδητοποιήσει ότι πρέπει να αλλάξει το υπάρχον σύστημα-κατεστημένο στα ΑΕΙ. Αποτελούν τη *σιωπηλή πλειοψηφία*. Πέραν τούτου, είναι γνωστό σε όλους ότι τα ΑΕΙ ακαδημαϊκώς έχουν κυριολεκτικά καταντήσει «εξεταστικά κέντρα», η πλειονότητα των σπουδαστών δεν παρακολουθεί τα μαθήματα, ενώ πρόσθετα έχει απεριόριστο δικαίωμα επανεξέτασης, κάτι που δεν γίνεται πουθενά στον κόσμο.

Το προσχέδιο αυτό, με όσες αδυναμίες έχει, μόνον να βελτιώσει μπορεί την παρούσα θλιβερή κατάσταση, διότι: προάγει συνολικά την αριστεία, την αξιολόγηση, τη διαφάνεια (στοιχεία που εκλείπουν από τα ελληνικά ΑΕΙ πλην ελαχίστων εξαιρέσεων), εισάγει προς εφαρμογή ρηξικέλευθες τομές: εξωτερικούς πρυτάνεις – μέλη με διακρίσεις και κύρος από την αλλοδαπή (όχι πρυτάνεις με ανύπαρκτο ακαδημαϊκό έργο και έρμια των κομματικών παρατάξεων!), εξωτερικές επιτροπές αξιολόγησης και εκλογής των μελών ΔΕΠ/ΕΠ, διαρκή έλεγχο και αξιολόγηση όλων και παντού, αξιοποίηση της περιουσίας των ΑΕΙ και του παραγόμενου know-how από το κάθε ίδρυμα, ενθάρρυνση της αριστείας ποικιλοτρόπως, παύση του πανεπιστημιακού ασύλου, κατάργηση της συμμετοχής των σπουδαστών σε εκλογές οργάνων διοίκησης, μείωση του φοιτητικού κομματισμού κ.α. Σήμερα πρέπει να αντιληφθούμε ότι μόνο πετυχημένοι ακαδημαϊκοί δάσκαλοι, ερευνητές διεθνούς κύρους, Έλληνες από ξένα πανεπιστήμια (υπολογίζονται σε 20.000) μπορούν να έρθουν, να μετακληθούν, να προσκληθούν και να αλλάξουν άρδην την υφιστάμενη κατάσταση, επιβοηθούμενοι κι από τις υγιείς δυνάμεις της ανώτατης εκπαίδευσης. Η αριστεία θα πρέπει να αναχθεί σε υψηλότατο επίπεδο (σημ. η πρωτοβουλία του υπουργείου για ανάδειξη της αριστείας και των καλών πρακτικών στα ελληνικά ΑΕΙ είναι αξιέπαινη πρωτοβουλία που θα πρέπει να εντατικοποιηθεί από το κάθε ίδρυμα ξεχωριστά). Μόνον έτσι θα εφαρμοστούν αυτές οι μεταρρυθμίσεις και θα βγουν από το σημερινό τέλμα τα ιδρύματά μας. Η αλλαγή θα πρέπει να έρθει από έξω! Την «αυτοδιοίκηση των ΑΕΙ» τη δοκιμάσαμε...

Ωστόσο, το προτεινόμενο ν/σ αποτυγχάνει να καλύψει σε επαρκή βαθμό και κρίσιμα *εκπαιδευτικά ζητήματα* που υποβόσκουν χρόνια τώρα και που δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς από το υπουργείο Παιδείας:

- Πρέπει να καθιερωθεί σήμερα μια ενιαία (ελάχιστη) βάση πρόσβασης στα ΑΕΙ, δηλ. τα ελάχιστα όρια / απόδοση των υποψηφίων για να εισαχθούν στην ανώτατη εκπαίδευση (μόνον έτσι προάγεται η αριστεία εν συνόλω). Προτείνουμε μια βάση >12.000 μόρια για όλα τα τμήματα ΑΕΙ της χώρας.
- Πρέπει να μειωθεί σημαντικά ο αριθμός των εισακτέων στα ΑΕΙ (μόνον τα ΑΕΙ να καθορίζουν τον αριθμό των εισακτέων στα τμήματά τους). Τα ιδρύματα σήμερα δεν μπορούν να εκπαιδεύσουν ορθά και σε υψηλό επίπεδο τόσο μεγάλο αριθμό εισακτέων· επίσης θα πρέπει τα ΑΕΙ να προσαρμόσουν τον αριθμό αυτό και στις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς μας, π.χ. σε ορισμένα γνωστικά αντικείμενα (ήδη *κορεσμένα*) δεν μπορούμε να έχουμε 200 και 300 εισακτέους κάθε ακαδημαϊκή χρονιά σε κάθε τμήμα!
- Πρέπει να θεσπιστεί η υποχρεωτική παρακολούθηση των μαθημάτων θεωρίας, σε όλα τα μαθήματα. Οι σπουδαστές θα πρέπει να είναι παρόντες και όχι απόντες, όπως συμβαίνει σήμερα. Μόνον έτσι

να αποκτούν δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις της περιόδου. Επίσης, το κάθε τμήμα θα πρέπει να επικεντρωθεί στην εφαρμογή των «προαπαιτούμενων μαθημάτων» ώστε να μη δημιουργούνται «ανωμαλίες» στην εκπαιδευτική διαδικασία λ.χ. ένας σπουδαστής είναι στο 4^ο έτος, και να δίνει εξετάσεις σε μάθημα εισαγωγικό του 1^{ου} έτους.

- Πρέπει να θεσπιστεί ένας μέγιστος αριθμός δικαιώματος για επανεξέταση κάθε μαθήματος θεωρίας (σημ. το παρόν προσχέδιο το προβλέπει μερικώς, αλλά επαρκώς δεν το καθορίζει).

Ας τολμήσει το υπουργείο Παιδείας όλα αυτά και ας σταθούμε -το απαιτεί η ελληνική κοινωνία- δίπλα σε μια τέτοια *ριζική μεταρρύθμιση* (που επιτακτικά απαιτεί και τη συναίνεση των κομμάτων εξουσίας που με συνέπεια «απουσιάζουν» στα θέματα της εκπαίδευσης). Όλοι οφείλουμε σήμερα να κάνουμε την αυτοκριτική μας ως πολίτες αυτής της χώρας. Όλα ευνοούν, τώρα είναι η ώρα!

Καρδίτσα, 28.7.2011